

Tafsiira Suuratu Ar-Ruum-Kutaa 3

Description

Namoonni yeroo baay’ee yommuu adabbiin ykn rakkoon cimaan isaanitti bu’u, quba ofitti akeeku dhiisanii gara biraatti akeeku. Inumaa waan Rabbiin subhaanahu wa ta’aalaa isaan miidhee isaanitti fakkaata. Garuu dhugaan isaan hubachuu qaban: namni ajaja Rabbii keessaa bahe adabbiif of saaxila. Kanaafu, yoo ajaja Isaatiif buluu didanii adabbiin isaanitti bu’e, eenyutu isaan miidhee? Ofumaa of miidhan. Sababni isaas, isaanumatu nafsee ofii haala nagaha itti ta’an keessaa baasee haala adabbiin itti bu’u keessaa kaa’e.

﴿أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا شَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ سُلُوكُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾

•Sila dachii keessa deemanii xumurri warra isaaniin duraa akkam akka ture hin ilaallee? Isaan caalaa humnaan ciccimoo turan, dachiis qotanii kan isaan misoomsan caalaa ishii misoomsan. Ergamtoonni isaanii ragaalee ifaan isaaniitti dhufan. Rabbiin kan isaan miidhu hin taane. Garuu ofumaa of miidhaa turan. • Suuratu Ar-Ruum 30:9

Aayah tana keessatti warra sababa kufrii isaaniitin badan irraa barnoota akka fudhatan ajaja. •Sila namoonni kunniin dachii keessa deemanii xumurri warra isaaniin duraa akkam akka ture hin ilaallee? • Fakkeenyaaf, xumurri ummata Samuud lafa irraa xururamuu ture. Ummanni Aad dachii keessatti of tuuluun, •Nu caalaa eenyutu humnaan cimaadha? • jedhaniis dachii irraa ni badan. Fira’awni fi loltoonni isaas ni badan.

•Isaan caalaa humnaan ciccimoo turan• kana jechuun ummanni badan kunniin Qureeshota caalaa humnaan ciccimoo turan. •dachii qotanii kan isaan misoomsan caalaa ishii misoomsan. • Kana jechuun Qureeshota Makkaa caalaa namoonni badan sunniin dachii qotanii misoomsan. Qureeshota caalaa lafa ni qotan, manneeni fi gamoo ni ijaaran. Kana waliinu yommuu Ergamtoonni isaanii ragaalee ifaatiin isaanitti dhufanii fi isaan wanta isaaniif kennameen of tuulanii Ergamtoota kijibsiisan, Rabbiin sababa badii isaaniitiif isaan qabe. Homtuu Rabbiin irraa isaan hin eegne. Isaanii fi adabbii Rabbii jidduu qabeenyi fi ijoolleen isaanii seenun adabbii isaan irraa hin deebisne. [1] •Rabbiin kan isaan miidhu hin taane. • Kana jechuun Rabbiin badii malee isaan adabuun ykn Ergamtoota osoo isaanitti hin argin isaan balleessuun gonkumaa isaan hin miine. [2]

Garuu isaanumatu kafaruu fi yakka gurguddaatti taruun nafsee ofii miidhe. Namni tokko, “Nama kafaree fi ajaja Gooftaa isaa faallessee, Gooftaan isaa adabbii cimaa isa adaba” jedhamuun erga itti himamee booda, yoo kafaree fi Gooftaa isaa faallesse, tawbaa fi istighfaaran nafsee ofii yoo dhaqqabuu dhiisee, adabbii Gooftaa isaatiif of saaxilu isaatiif inni nafsee ofii miidhee jira.[3] Kana haala gabaaban hubachuf fakkeenya kana ilaalu dandeenya: namni yakka hojjatee ergasii mana murtiitti erga dhiyeefamee booda yoo hidhame ykn ajjeefame, nafsee ofii kan miidhe eenyudha? Namuma yakka hojjate kanatu of miidhe.

Adabbii nama daangaa Rabbi darbee fi Isaaf aj

Muharramaat- kufrii, shirkii, zinaa, alkooli, ribaa, lubbuu

Haala nageenyaa fi tasgabbii itti argatan

Wantoota Rabbiin itti ajajee hojjachuu. Kanneen akka:

- Iimaana (Amanuu)
- Tawhiida
- Haadha abbaa toola oolu
- Salaata
- Zakaa
- Sooma
- Hajjii
- Firummaa Sufuu
- Hiyyeessa nyaachisu
- Yatima kunuunsu fi kkf....

Haala adabbiin, rakkoon, dhiphinni fi kkf itti

wantoota Rabbiin dhoowwee (Muharramaat) hojjach

Namni wanta Rabbiin oltaTMaan itti ajaje hojjachuu diduu fi wanta Inni irraa dhoowwe hojjatu, adabbii Rabbiitiif of saaxila. Kanaafu, yoo adabbiin isatti buTMe nafsee ofii kan miidhe isuma.

ثُمَّ كَانَ عَقِبَهُ الَّذِينَ اسْتَوُوا السُّوْأَىٰ أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا

بِهَاسْتَهْزِءٍ ۚ

•Ergasii, xumurri warra badii hojjatanii sababa isaan aayaata Rabbii kijibsiisanii fi isaanitti qoosaa turaniif garmalee fokkuu taâ™e. Suuratu Ar-Ruum 30:10

Kana jechuun ergasii ummattoota darban irraa namoonni badii hojjatan dhumti isaanii garmalee fokkataa taâ™e. Kana jechuun adabbii ibiddaa taâ™e. Sababni isaas, isaan aayaata (keeyyattootaa fi ragaalee) Rabbiin irraa buâ™an kijibsiisaa fi itti qoosaa turan. Aayaata kijibsiisuun •Kuni Rabbiin irraa hin buune, sirri miti. jechuudha. [4] Murtiiwwan aayaanni kunniin of keessatti qabatan immoo tapha godhachuu fi akka salphaatti ilaaludha.

Odeefannoo aayaanni kunniin of keessatti qabatan ni kijibsiisan, murtiiwwan immoo itti qoosan. Fakkeenyaaf, odeefannoo waaâ™ee Aakhiraa ilaalchise ni kijibsiisan. •Duâ™aan booda kaafamni hin jiru, Jannataa fi Jahaannam hin jiranâ™ jedhan. Murtiiwwan aayaanni kunniin of keessatti qabatan kan akka salaataa, hijaabaa, haddi fi kkf itti qoosan, tapha godhatan.

Namoonni odeefannoo aayaata Rabbiin irraa buâ™anii kijibsiisanii fi murtiiwwan aayaata kanniin keessa jiran itti qoosan xumurri isaanii badaadha.

اللَّهُ يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

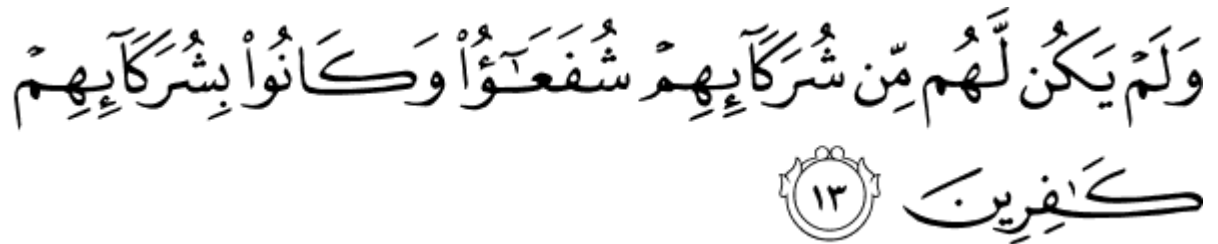
•Rabbiin uuminsa jalqaba, ergasii isa ni deebisa. Ergasii garuma Isaatti deebifamtu. • Suuratu Ar-Ruum 30:11

Kana jechuun uumamtoota hunda uumuu Kan jalqabuu Rabbii tokkicha. Erga duâ™anii booda akkuma duraan turanitti jiraattoota godhee isaan deebisa. •Ergasii garuma Isaatti deebifamtu. • Kana jechuun Guyyaa Qiyaamaa gara Isaatti deebifamuun hojii keessaniif jazaa argattu. Namni gaarii hojjate gaarummaa isaatiin mindaa argata. Namni badii hojjate badummaa isaatiin ni adabama. [5] kanaafi, itti aansee jazaa warra badii hojjatanii fi jazaa warra gaarii hojjatanii dubbate:

وَيَوْمَ يَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ

â€œGuyyaa Qiyaamaan dhaabbattu, mujrimoonni (yakkamtoonni) abdii kutu.â€• Suuratu Ar-Ruum 30:12

Guyyaa Qiyaamaan dhaabbattu mujrimoonni adabbii jalaa nagaha bahuu irraa abdi kutatu, cicc jedhanii calâ€™isu, ni dhamaâ€™u. Mujrimoonni (yakkamtoonni) warra badii gurguddaa akka kufrii fi shirkii hojjataniidha. Guyyaa san kaafironni sababa adabbiitti isaan geessu waan hojjatanif, sababoota mindaa ittiin argatan waan itti hin makneef, ni calâ€™isuu, abdii muratu, sobni isaan uumaa turan isaan jalaa bada. Kan akka wantoonni isaan Rabbii gadiitti gabbaran â€œenu fayyadu ykn shafaâ€™maa nuuf taâ€™uuâ€• jechuun odeessanii. Kanaafi itti aanse ni jedha:

â€œShariikota isaanii irraa warri jaarsummaa isaaniif taâ€™an hin argaman. Isaan shariikota isaaniitti kaafirota taâ€™u.â€• Suuratu Ar-Ruum 30:13

Asitti shariikota jechuun wantoota namoonni Rabbii gaditti gabbaraniidha. Guyyaa Qiyaamaa mushrikoonni wantoota Rabbii gadiitti gabbaraa turan keessaa jaarsummaa (shafaâ€™maa) kan isaaniif taâ€™u hin argatan. Addunyaa keessatti, â€œKunniin Rabbiitti nu dhiyeessu, Isa biratti jaarsummaa nuuf taâ€™uâ€• jechuun gabbaraa turan. Garuu Guyyaa Qiyaamaa wanta abdatan kana hin argatan. Shariikota (wantoota isaan Rabbii gadiitti gabbaran) keessaa shafaâ€™maa (jaarsummaa) kan isaaniif taâ€™u erga dhabanii, â€œshariikoota isaaniitti kaafirota taâ€™u.â€•[6] Kana jechuun mushrikoonni shariikota isaanii ni waakkatu (ni kaadu). Shariikonnis â€œIsin nu gabbaraa hin turreâ€• jechuun isaan mormu.[7]

Kana keessa namoota gara qabarii deemun â€œNamni kuni Rabbitti nu dhiyeessa ykn shafaâ€™maa ykn tawassula nuuf taâ€™aâ€• jechuun nama qabarii keessatti awwaalamee kadhataniif akeekachiisa cimaatu jira. Guyyaa Qiyaamaa namni qabarii keessatti awwaalame kuni isaan morma. Ergasii isaan hoongoo guddaa hoongaâ€™u.

Guyyaa Qiyaamaan dhaabbattu kaafironni abdi kutu, dhamaâ€™anii calâ€™isu.

Kitaabban wabii:

[1] Tafsiir Ibn Kasiir-6/85, [2] Tafsiir Qurxubii-16/402, Zaadul Masiir-1090 [3] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-15/135 [4] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, Ibn Useymiin- 65, madda olii [5] Tafsiir Muyassar-405, Zaadul Masiir-1091, Tafsiir Ibn Kasiir-6/86 [6] Tafsiir Qurxubii-16/404, Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-15/137 [7] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, Ibn Useymiin- 75, Tafsiir Saâ€™dii-749

Date Created

September 3, 2020

Author
admin